

[Fr. Dalgaard.]

maaske Tal, der ikke beviser noget afgørende, men de viser dog, at der er god Tendens i den Lov, man har gennemført i Norge, og jeg tror, at vi allerede for 30 Aar siden var saa nær ved at gennemføre de Ting, vi taler om i Dag, i hvert Fald Hovedtingene, at vi uden Angst og Bæven kan gennemføre den Ligestilling, som kræves mellem de uægteskabelige og de ægteskabelige Børn.

Naar man taler om Ægteskabets Ukrænkelighed, ser man gode Udtalelser ogsaa fra den gamle Tid mod denne Indvending. I Sverige talte man i 1840erne om Arveret og Navn for de uægteskabelige Børn, dette Spørgsmaal blev behandlet i de forskellige Stænder, og navnlig naturligvis i den gejstlige Stænderforsamling vakte Forslaget megen Modstand, men fik ogsaa Fortalere. En Provst Berg, som var Deltager i denne gejstlige Afdeling af Stænderforsamlingen, udtalte — jeg haaber, jeg har Lov til at citere det — til Gunst for at give Barnet Arveret og Navn efter Faderen over for Paastanden om, at Ægteskabet derved blev krænket:

„Staten undergraver sig selv ved blot at ofre en enestes naturlige Ret, for at befæste sin egen bestaaende Lykke. Ægteskabet“, siger Provst Berg, „som en guddommelig Institution maa uvilkaarlig antages at kunne værne sig selv og eje Evne til at beholde Menneskenes Agtelse. Tilkommer der vel nogen anden end Gud selv den Lovgivning, at Fædrenes Misgerning gaar ud over Børnene?“

Op fra 80ernes Debat herhjemme i Danmark har vi den gamle Frihedsdigter Hostrup, der i nogle Artikler om Spørgsmaalet om Arveret og Navn for det uægteskabelige Barn, Artikler, han betegner som „en Sag, der ikke maa dø“, udtaler — jeg haaber, jeg har Lov til at citere det:

„Ægteskabet staar sig bedst som alle menneskelige Forhold ved at bygge paa Sandhed og Ret, og hvad der er urimeligt og uretfærdigt, kan aldrig blive juridisk forsvarligt. Kan Ægteskabets Ære kun hævdes ved aabenbar Uret, da er det ikke meget bevendt“.

Op det er rigtigt.

Jeg nærer selv den Anskuelse, at Ægteskabet er Grundlaget for vort Samfundsliv i Dag, men man skal ikke drage falske Konsekvenser af denne Opfattelse, og det er det, man har gjort, naar man ikke har villet give de uægteskabelige Børn Ligestilling med de ægteskabelige. Vi kan ikke give dem fuld Ligestilling, vi kan ikke give det

uægteskabelige Barn et Hjem hos Fader og Moder, hvis dets Fader og Moder ikke kan eller vil leve sammen, men vi kan vaske Pletten af de uægteskabelige Børn, og det er det, vi skal gøre. Mange af de uægteskabelige Børn har lidt en mørk og trist Skæbne. Adskillige klarer sig frem trods den Distancering, de paa Forhaand har faaet. Det er den gamle Arbejderdigter U. P. Overbye, der siger:

„Det Barn, der blev svøbt i en pjaltet Klud og ammet ved Ulykkens Barn, kan haanes og hades og grines ud og dog faa en kraftig Arm.“

Ja, Gud ske Lov, men der er alligevel mange, som ikke naaede igennem, netop fordi de paa Forhaand var distanceret. Det er et Pust fra den gamle Tid, naar en Proprietær over for en Herredsfuldmægtig — og det er autentisk — bruger de Ord: Jeg haaber, der vil blive ved at komme mange uægte Børn, det er derfra, vi skal have vore Tjenestefolk! Det er et Billede paa, hvordan man saa og til Dels den Dag i Dag ser paa det uægteskabelige Barn.

Alt, hvad man kan gøre for at hjælpe paa denne Distancering, skal gøres, og alle vi, der har haft et godt Barndomshjem med en god Fader og Moder, vi ved, hvad mange af de uægteskabelige Børn gaar Glip af. Derfor er det med den største Glæde, at jeg hilser dette Lovforslag, hvorved man søger skaffet det uægteskabelige Barn en Fader og saa hurtigt som muligt faa Faderskabet konstateret og faa Barnets Forsørgelse slaaet fast som paahvilende baade Fader og Moder og i lige Grad — hidtil har Bidraget jo været fastsat efter Moderens Kaar.

Jeg hilser endvidere med Glæde, at man i Lovforslaget tager videre Hensyn til Barnets Uddannelse som Arbejder eller til Læsning, og at dette Hensyn skal gælde baade de ægteskabelige og de uægteskabelige Børn. Allerede den gamle Henrik Stampe, en dansk Centraladministrationsmand, der i øvrigt var med til at dømme Struensee, og vistnok oven i Købet har konciperet Dommen over ham, siger i 1763, at han ikke skønner, hvorfor Faderen til et uægte Barn, naar han kun er vis, mere end Moderen skal befries for den naturlige Forbindtlighed, som paaligger Forældre, at opføde deres Børn, de uægte saavel som de ægte, som efter Naturens Lov ikke er forskellige. Det er Konsekvensen af dette Standpunkt, Lovforslagene her drager.

Foruden Navn og Arveret og de særlige Bidrag til Uddannelsen, saa ønsker den højtærede Justitsminister jo paalagt det uægteskabelige Barns Fader at udstrække